

TACHOVSKÁ RENETA 2020

Městská knihovna Tachov * 11. ročník literární soutěže.

Soutěž pro začínající autory z celé ČR.

Téma: **NEJLEPŠÍ LÉK**

PRAVIDLA SOUTĚŽE:

- 1) Soutěž začíná 1. února 2020 a končí 31. srpna 2020.
- 2) Soutěž je určena pro začínající autory z ČR.
- 3) Věková hranice: od 15 let.
- 4) Kategorie: PRÓZA, POEZIE
Autor se může zúčastnit pouze v jedné kategorii s jedním příspěvkem.
- 5) Soutěžící musí dodržet téma.
- 6) Příspěvky mohou být v rozsahu maximálně tří stran v elektronické podobě (program Word, formát DOC).
- 7) Osobní údaje: jméno, datum narození, bydliště, telefon, e-mail.
Povinné: údaje na samostatném papíře s dodatkem:
„Souhlasím se zařazením svých osobních údajů do databáze soutěžících.
Souhlasím se zveřejněním soutěžního textu ve Sborníku 2020
a na propagačních stránkách MKS Tachov, knihovny.“
- 8) Soutěžní příspěvky bude hodnotit porota sestavena organizátorem.
- 9) Hodnocení je anonymní, uděleno bude 1. - 3. místo.
- 10) Příspěvky zašlete na níže uvedenou adresu,
nebo na e-mail: pujcovnaknih@mkstc.cz
- 11) Vyhodnocení soutěže proběhne v říjnu 2020.
- 12) Nejúspěšnější práce budou publikovány ve sborníku.
Soutěžní práce spolu s osobními údaji a souhlasem s registrací
a zveřejněním zasílejte na adresu:

Městské kulturní středisko Tachov
odbor KNIHOVNA
Hornická 1695
347 01 Tachov

Práce hodnotila porota v tomto složení:
Božena Vaňková – ředitelka MKS Tachov
Lenka Erretová – vedoucí knihovny
Mgr. Lenka Ničová – porotce
Ludmila Burešová – porotce

Výsledky 11. ročníku – TACHOVSKÁ RENETA 2020

NEJLEPŠÍ LÉK

Poezie

1. místo	Věra Vad'urová	Praha
2. místo	Eliška Kolbingerová	Litoměřice
3. místo	Jindra Lírová	Mělník

Čestná uznání	Pavel Liprt	Karlovy Vary
	Eliška Anna Kubičková	Praha

Próza

1. místo	Zdeňka Blechová	Vyškov
2. místo	Karin Novotná	Náměstí nad Oslavou
3. místo	Petr Šulista	Strakonice

Čestná uznání	Zuzana Trnková	Horní Bříza
	Libuše Kureková	Bor

Věra Vad'urová: (1. místo)

Láska je lék

Univerzální lék
na všechny bolesti
a bolístky
ať dospělák jsi
či človíček maličký
je l á s k a
Od kolébky až do konce žití
bez pilulky lásky
rány zcela nemohou
se zaceliti
Už i malý človíček
když o trny se popíchá
do láskyplné náruče
hned vyléčit se utíká
A když čas jarního vlání
dychtivému mládí
pilulku lásky rozdává
... že však po ní
kde kdo i roznemoci se může
sama věda doznává
Pro bolavou mladou duši
proto ať vždy otevřena je
náruč chápavá, jež prvotní

bolesti unést pomáhá
Když pak čas malin nezralých
v zralost promění se
přichází i den poznání
že bylinka lásky
ne všude uchytí se
Čas bez lásky
to jsou radosti poztrácené korálky
zachmuřená duše i tělo
jež léčit by se mělo
Ten, kdo láskou obdarován
lásku vrací... jeho lehkost bytí
má křídla ptačí
Že láska nejúčinnější je lék
testoval už pračlověk
Ale žel, bez výjimky
i s vedlejšími účinky...
... zlomené srdce
či bez růží bodlinky

Láska nejdražší je lék
jenž koupit se nedá
Je darem pro jsoucno
našeho s v ě t a

Lesní doteky

Co krásnějšího může být
než do stínů lesa se ponořit...

Kmeny stromů
jako spásné bójky obejmout
cítit jejich sílu...

odvěkou lásku bezmeznou

Na polštář mechu se posadit

šumění - řeč stromů

všemi smysly vnímat

Zhluboka se nadechnout

vůně lesa plnými doušky sát

jak z plné sklenky vína

Pak cestami i přes paseku se dát

nikam nepospíchat

sladké plody lesa si vychutnat...

i na lehkou notu si zazpívat

V šumivém tichu lesa

duši i tělo nechat pookřát

Les je oáza

lékárnička první pomoci

nad níž právem bděli

i dávní praotci

Nejlepší pilulka...?

Když tělo ochoří
každý svou pilulku má
co tělu jeho prospívá...
Láskyplné pohlazení
Nápoj lásky k povzbuzení
Obklad proti bolehlavu
ten podepře těžkou hlavu
Z bylinek čaj pro dobrý spánek
Pak „něco“ pro povzbuzení chuti
Dotýkat může se jen slabounký vánek

Však i klasika někdy přijde k chuti
když... pilulky polykat snad každého
jen rtuťový sloupec donutí

Nejlepší lék

Jsi sladký lék a zároveň hořká pilulka.
Jako když mnou prochází nejostřejší kulka.
Ale nemůžeš mě zabít ani oslabit.
Jen do své spalující moci polapit.

Jsi opium, jenže je pozdě přestat.
Skoro mám delirium, které se nedá ustát!
Chyť mě a bolest nebude existovat.
Obětí zatím stačí stokrát denně předepisovat.

Jsi náplast na všechny moje rány.
Tvá blízkost mi zahojí též skryté šrámy.
Proto doufám, že ten účinek již nepohasne.
Že bez tebe umírám, je snad jasné?!

Jsi droga a na další dávku nutně čekám.
Víš, nad tvým působením pokaždé smekám.
Vdechuješ mi nový život pouhým polibkem,
zázračnou medicínou, jenž je omamným požitkem.

Jsi to nejlepší, co bych si mohla přát.
Jediný, koho budu do smrti milovat.
Tak mě už prosím nikdy neopouštěj!
Ze spárů neléčitelné lásky nepropouštěj.

Vlastní omyly a zmary
převlékáme za povděk
pak stačí malá radost v dlani
a na světě nejlepší je lék

(Lék)ování

Navlékám slůvka článek po článku,
až je z nich dlouhý řetízek.
Je v něm kus modra, rosa z červánků,
a to nejlepší je lék.

Po moři pluji bárkou bez cíle,
měsíc přede mnou tak rád by si klek'
a rybář přeje té jízdě spanilé,
to nejsladší je lék.

Večer hvězdy počítám, do dlaně vejdou se a hřejí,
básník rád je sám na cestách všech
a jednu přece jen má nejraději –
ten hřejivý a sladkobolný lék.

Jsou prázdniny

Jsou prázdniny a já musím mít brýle
na všechny jejich dávné krásy.
Prázdniny jsou a s nimi sladké chvíle,
vánek od polí nám čechrá vlasy.

Co vánek od polí. Dýchá les, slunce si nesem v košíku,
šeptají o nás i břehy letních řek.
Do ruky pastelku, co zbylo jich ještě v šuplíku!
Pastelku z dětství, ten duhový a vzácný lék.

Takový den

Takový den bych chtěla,
podobný novorozeňátku,
jako by to bylo včera
a vrátilo se do začátků.

Takový okamžik bych chtěla,
ten růžovomodrý den,
abych už na víc nemyslela,
než na projížďku s kočárkem.

náhle i chodníky jsou nám malé
a zlato se lepí na podrážky
v rybníce nebe utopili málem
místo hvězd zprůhlednělé letní vážky

V modré rose

Do vykoupané trávy modré oči spadly,
nemohly jinak, na nebe nedosáhly.
Do trávy spadly, do modré pavučiny,
do modrých zvonků, na modré kopretiny.

Letní noc

Nebyla to jen lampa,
která se ve větvích topila,
byla to celá noc,
co tak čarokrásně svítila.

A ještě něco bylo
v té vlahé letní noci –
kouzlo lesních borůvek
v tvých rozesmátých očích.

(Ne)obyčejný letní den

Léto v košilce bez rukávů
proběhlo svižně kolem mě
a slamáček mu zdobil hlavu
a venku bylo příjemně.

A mělo košík plný třešní
a voněla z něj zahrada
a já celý ten den dnešní
prožila jsem jak zamlada.

Koupím štěstí, nejlepší lék pro svou ženu

Nejprve bude dobré, když ten nadpis upřesním,
o koupi štěstí pro svou ženu již dlouho sním.

Nabídněte prosím nějakou dobrou cenu,
nejlépe na splátky, hotovost já neseženu.

Nutně ho však ještě dnes potřebuji,
platbu vám tedy opravdu garantuji.

Každý rok vyberu k výročí dárek hravě,
vždy se nějaký nápad zrodí v mé hlavě.

Kde však hledat štěstí, že by na netu,
v počítači probrouzdám celou planetu.

Minuty běží a každá rada se cení,
je mi totiž jasné, že času moc není.

Než si ženuška uvaří po obědě kávu,
chtěl bych jí poslat tuto zprávu.

Pavlinka, božská bytost něžného ženství i ohromné síly,
romantická i praktická žena v jednu tu samou chvíli.

V hlavě dostatek nápadů, úvah či inspirací mívá,
rozumná, klidná, vyrovnaná a usměvavá stále bývá.

Ale občas je také trochu slepá či hluchá,
když ji moje nedobré JÁ náladu rozcuchá.

Štěstí je radost, co tančí člověku v srdci, mozku i žilách,
já vím moc dobře, že koupit si ho není v lidských silách.

Velkému štěstí se líbí především v obyčejném životě,
nejlépe s dobrým člověkem, hůře to jde o samotě.

A když k tomu jeden druhého miluje,
to štěstěna přišla a člověk šťastný je.

A proč vlastně chci dnes své ženušce štěstí dát,
protože ji mám i po osmadvaceti letech stále rád.

Nejlepší lék

Když táhnou hejna vlaštovek
a čápi usedají na komín
na bolavé srdce lék
je vůně rodné stezky
zlatohlavý rmen a hnědý kmín.

Když setřely blatouchy
všechno zlato ze slunce
a na mé tváři zrcadlí se věk
bílé ticho labutí na zeleném rybníce
na starosti nejlepší je lék.

Když mé děti odjely hledat jiný ráj
a ztracené jsou v světa buši
můj nádherný rodný kraj
nejlepší je lék na bolavou duši.

Až ztmavnou modré chrpy
bezměsíčním večerem
pak vůně pokosených trav
v mém rodném kraji
do zapomnění odvane
rány, jež se špatně hojí.

Když má životní láska
už jen z hvězdné oblohy
se na mě usměje
dým ohně, jenž v táboráku praská
srnče, co pokouší postavit se na nohy
mi setře slzí krůpěje.

Až přejdu potok plný listí z podzimů
a ržání koní v ohradě
uslyším ze druhého břehu
až s dýmem z komínů v naší zahradě
bílá holubice vyletí
a mí blízcí budou vzpomínat
pak zlaté třpytky na peřině sněhu
na strmém kopci hrad
a chladná rána podlétí
naší domoviny
zmírní jejich dojetí a smutek
za bývalých přátel stíny.

„Tak, paní Vondráčková, tady máte ty propouštěcí papíry,“ usmívala se na mě mladá lékařka.

„Děkuji, paní doktorko,“ odvětila jsem.

„Mějte se hezky a opatrujte se,“ pohladí mě ještě po rameni a pomalu odchází ke dveřím. Pak se ještě otočí: „A vaše dcera tu ještě není? Říkala jste, že vás dnes vyzvedne.“

Rychle jsem přemýšlela, zda jí mám potupně přiznat, že na mě vlastní dcera kašle, anebo zalhat. Styděla jsem se, tak jsem zalhala: „Ráno mi to ještě potvrdila, ale nakonec jí volali ze školky, aby si vyzvedla malou, že jí není dobře. Mně to nevadí, vezmu si taxíka.“

„No, paní Vondráčková, bude lepší, když vám někdo pomůže i do bytu. Tu nohu byste ještě moc namáhat neměla. Odveze vás sanitka,“ řekla rázně lékařka a vypadalo to, že mi mou lež nespolkla, ale dál neřekla nic. Byla jsem jí vděčná.

„Jste zlatá, paní doktorko. Moc děkuji,“ řekla jsem s úsměvem, ale přesto se mi oči trochu zalily slzami.

„To nic, paní Vondráčková,“ konejšila mě doktorka a sehnula se ke mně a objala mě. To se mi teprve chtělo plakat, ale ustála jsem to.

Samota je zlá, ale o to víc, když byste sami být nemuseli, ale blízcí na vás nemají čas. Vlastně nejde o čas, ten by se jistě našel, ale prostě jste jim lhostejní. A to fakt bolí.

Po příjezdu domů jsem se ocitla zase sama mezi čtyřmi stěnami panelákového bytu. Po rozvodu jsem zůstala sama. Jen občas se za mnou na kafe zastavila jedna milá sousedka. Dcera chodívala pravidelně, ale co mi zvedli nájem a já dám velkou část za byt a z důchodu mi už moc nezbývá, tak se tu objevuje jen velmi sporadicky a vnučky jsou ještě malé. Jinak mám kontakt s lidmi omezen jen na prodavačky v obchodě a pošťačku, co mi nosí důchod. Společnost mi tedy dělá jen rádio a televize.

Bylo mi vedro. Poslední roky jsou ty letní měsíce fakt k nepřežití. Přemýšlela jsem už i nad klimatizací. Prozatím mi ale musí stačit otevřené okno. Když jsem se dobelhala zpátky ke křeslu, zjistila jsem, že na stolku nemám brýle. Nechala jsem je v kuchyni. Ach jo, chtěla jsem si dočíst tu napínavou knížku, co mám už tak dlouho rozečtenou, ale každý krok mě ještě dost bolel. Zhruba před dvěma měsíci nejezdil u nás v baráku výtah a já musela z pátého patra do sklepa pro brambory po schodech. Bohužel jsem upadla a skončila na operaci.

Zotavovat se asi budu ještě dost dlouho. Holt staré kosti už se moc dobře nehojí.

Když jsem se vrátila z kuchyně a s nasazenými brýlemi jsem vítězoslavně usedala do křesla, uslyšela jsem směrem od okna podivný šramot. Nevěnovala jsem tomu ale pozornost.

„Dobrááá den,“ ozvalo se náhle od okna. Málem mi vypadla kniha z rukou. Bože, já už mám i halucinace.

Když se po obýváku rozlehlo ještě zvolání: „Jmenuji se Lóóórenc,“ tak to už jsem se rychle a vyděšeně otočila směrem k otevřenému oknu. V něm seděl velký zelený papoušek. Byl krásný. Cupital sem a tam a hlavičku rychle skláněl a zase zvedal vzhůru. Vypadalo to, jakoby tančil.

Pak se zastavil. Chvíli se rozhlížel a poté vletěl dovnitř a usedl doprostřed konferenčního stolku, který stál přede mnou. Jeho pozornost jsem si nezískala já, nýbrž talířek se sušenkama, do kterých se ihned pustil.

„Musíš mít hlad, vid’?“ pronesla jsem směrem k němu.

Nereagoval, ale po očku mě pozoroval.

Natáhla jsem k němu ruku, neuhnul a nechal se pohladit. „Ty jsi ale šikulka,“ pochválila jsem ho.

„Trrrouba,“ vyšlo z jeho zobáku.

„Trouba rozhodně ne, jsi šikovný ptáček,“ ujišťovala jsem ho.

Pyšně se protáhl, protřepal a srovnal peří.

„A fešák jsi,“ chválila jsem ho dál.

„Lóóórenc je velký fešák,“ zaskřehotal nahlas.

Rozesmála jsem se a na chvíli mě napadlo, že bych si ho vlastně chtěla nechat. Jenže pak jsem si uvědomila, že určitě někomu moc chybí a rozhodla jsem se, že mu zkusím najít jeho domov. Pokud by to nevyšlo, pak bych si ho teprve nechala. Což jsem si tedy ve skrytu duše docela přála. Už bych nebyla tak sama.

Najednou se ozval domovní zvonek. Papoušek se trochu polekal, ale zůstal na svém místě. Nejdříve jsem zavřela okno a pak se pomalu vydala ke dveřím. Za nimi stál soused Drobný, který mi donesl nákup.

„Tak tady to máte, paní Vondráčková. Nesehnal jsem jen droždí, tak jsem vám místo toho koupil rovnou tvarohový závin. Doufám, že to nevadí?“ usmíval se a pokládal mi nákupní tašku za dveře.

„Ne, naopak. Jste ...,“ do řeči mi skočil papoušek.

„Kretééén,“ ozvalo se za mými zády.

„Prosím?“ překvapeně zvedl obočí pan Drobný.

„Ne, ne, promiňte. Chtěla jsem říct, že jste moc hodný. Víte, to byl papoušek,“ omlouvala jsem se za toho opeřeného nezdvořáka.

„Vždyť žádného nemáte,“ divil se soused.

„No, nemám. Ale dnes mi jeden přistál na okně. Než zjistím, komu patří, zatím si ho nechám. Nepomohl byste mi donést ze sklepa klec? Když byla dcera malá, papouška jsme taky měli.“

„To víte, že jo. Dejte mi klíče, řekněte, kde ji tak asi najdu a já vám ji donesu, ať tam s tou nohou nemusíte,“ nabídl pomoc soused.

„Díky, to budete moc hodný,“ rozzářila jsem se.

Stará a lehce rezavá klec se papouškovi moc nelíbila, ale ptačí zob, pro který mi soused ještě skočil, tak ten ho zaujal natolik, že do ní nakonec vlezl.

„No, vidíš. Tam se ti bude hezky spinkat. A zítra zkusíme zjistit, komu jsi vlastně uletěl,“ uklidňovala jsem ho.

Odpoledne mi začal vyzvánět mobil, který ležel na stolku blízko klece. Papoušek se zrovna jednou nohou drbal a při zazvonění telefonu se tak leknul, že spadnul z bidýlka, což doprovázel hlasitými nadávkami. Na chvíli jsem až ztuhla. Překvapilo mě, že umí tolik slov. Bohužel, ne zrovna vhodných.

Podívala jsem se na displej a zjistila, že mi volá dcera.

„A podívejme, ty sis na mě vzpomněla?“ pronesla jsem vyčítavě.

„Ahoj mami, prosím tě, víš, že tě mám ráda. Fakt to nešlo,“ omlouvala se.

„Jo a celou dobu jsi neměla čas se za mnou zastavit v nemocnici, že?“

„Nááána pitomá,“ vložil se do toho papoušek.

„No, mami,“ ohradila se dcera.

„Hele, to byl papoušek, ale myslím, že se docela trefil,“ řekla jsem pořád uraženě.

„No, dovol. A kdes k němu přišla?“

Když jsem jí to vše pověděla a ona se pořád dokola omlouvala, zavěsila jsem. Slíbila mi, že se s holkama brzy zastaví. No, uvidíme. Každopádně teď jsem v hlavě měla jen to, jak zjistit, komu uletěl. Napadlo mě zeptat se souseda, jestli by to nedal na nějaké ty sociální sítě, jak se o nich teď všude píše, a nebo taky letáčky a inzerát do novin.

Večer jsem už skoro usínala, když jsem uslyšela, jak papoušek skřehotavým hláskem vykřikuje: „Sedm, sedm, šest,“ pak to proložil zpěvem, aby po chvíli pokračoval s dalšími čísly. To mě zaujalo natolik, že jsem si vzala tužku a papír a čekala, až to zopakuje. Číslo jsem si zapsala. Bylo jich přesně devět. „Vypadá to na telefonní číslo,“ zamumlala jsem pro sebe.

Natáhla jsem se pro telefon a vytočila to číslo. Na druhém konci se ozval mužský hlas: „Prosím?“

„Dobrý den, já jsem Elena Vondráčková,“ představila jsem se.

„Jasně, Helena Vondráčková. Tak to já jsem Karel Gott. A vůbec, s těmahle legráčkama jděte do háje,“ zabručel vztekle a zavěsil.

„Tak, jestli je tohle tvůj páníček,“ pronesla jsem směrem k papouškovi, „tak to se ti nedivím, že jsi uletěl.“

Číslo jsem ale přesto vytočila znovu. „Co zase?“ ozvalo se vytočeně.

„Tak za prvé, nejmenuju se Helena, ale Elena Vondráčková. A za druhé vám volám proto, abych se zeptala, jestli vám náhodou neuletěl papoušek.“

„Jasně, že uletěl,“ ozvalo se ze sluchátka. „Je zelenej a jmenuje se Lorenc. A nadiktoval vám číslo, že jo? To je šikulka moje,“ pochvaloval si papouška. „A promiňte, že jsem byl tak nepříjemný, ale pořád mi volají nějakí otravové s různými nabídkami, tak už jsem naštvanej. Jmenuji se Petr Sladký.“

„Nic se neděje, pane Sladký. A kdy si papouška vyzvednete?“ zajímala jsem se.

„Třeba zítra odpoledne. Šlo by to?“

„Samozřejmě,“ odvětila jsem a po sdělení přesného času i mé adresy jsem zavěsila.

Smutně jsem pohlédla na papouška: „Tak, Lorenci, zítra si tě přijde vyzvednout páníček a vezme tě domů.“ Ten, jakoby tomu rozuměl, začal opět tančit. Asi měl radost. Já moc ne. Papoušek mě na chvíli vytrhl z mé samoty a teď to vypadá, že se zase vše vrátí do mých starých smutných kolejí.

Druhý den odpoledne jsem už netrpělivě čekala na pana Sladkého. Náhle se ozval domovní zvonek.

Za dveřmi stál postarší usmívající se muž. Byl asi v mém věku, ale fyzicky na tom vypadal rozhodně lépe než já. Zřejmě sportovec. Po vzájemném představení jsem ho pozvala dál.

„Tak, kdepak je, ten můj rošťák?“ rozhlížel se. Nasměrovala jsem ho do obývacího pokoje. Lorenc ho ihned poznal a sedl mu na rameno. „Jsem váš dlužník, paní Vondráčková,“ otočil se vděčně na mě.

„Ale, prosím vás,“ mávla jsem rukou.

Když chtěl dát papouška do přinesené klece, odlétl a přistál na rameni pro změnu mně. Usmál se: „No, vidím, Lorenci, že se ti od paní nechce. Vlastně se ti ani nedivím, když se o tebe tak hezky starala.“

„Možná by si ještě rád do něčeho zobnul. Počkejte, něco mu donesu. A vy si ještě se mnou dáte kávu, že ano?“ otočila jsem se s úsměvem na pana Sladkého. „Velmi rád,“ odvětil.

Papoušek nám tančil na stolku mezi šálky s kávou a my si spolu povídali a jedli u toho tvarohový závin. Dozvěděla jsem se, že také žije sám a má syna a jednoho vnuka. Doma ale žije jen s papouškem a dost ho ranilo, když mu uletěl. Měl strach, že už ho neuvidí.

„Jste skvělá pekařka,“ zamumlal s plnou pusou pan Sladký. „Sladké to já rád,“ dodal se smíchem.

„Ale, pane Sladký, nedělejte, že jste nepoznal kupovaný závin.“ „Opravdu?“ dělal na oko překvapeného. Ale vy tedy jistě umíte lepší,“ lichotil mi. „No, to nevím.“

Dnes už od této události uplynuly dva roky a u mne se toho hodně změnilo. Nedávno jsem se přestěhovala k panu Sladkému, tedy k Petrovi a svůj byt pronajímám.

Už jsem ani nečekala, že mě čeká něco jiného, než samota. A na tu je nejlepším lékem láska. Sice jiná než ve dvaceti, ale přesto krásná. A za to všechno vděčím Lorencovi. A ten zelený opeřenec toho pěkně zneužívá. Ale já ho rozmazluji ráda.

Na moje osmdesátiny přišla celá rodina. To byl nejhezčí dárek, co jsem mohla dostat. Dům zase na chvíli ožil a já se s každým při odchodu jen těžko loučila. Jako poslední zůstal pětadvacetiletý vnuk Petr a jeho přítelkyně Eliška. Hodná holka. Právě místo mě v kuchyni umývala nádobí, když Péťa pohlédl ke dveřím a naklonil se ke mně

„Babičko, mám ještě jednu novinku. Chci Elišku požádat příští víkend o ruku.“

„To mám radost,“ zatetelila jsem se štěstím

„Ještě nemám ani koupený prstýnek, ale pak ti zavolám, jak to dopadlo,“ mrkl spiklenecky. Eliška chvíli poté přišla s tím, že už by měli taky jít. No jo, za chvíli mi začínala kriminálka. Ale nechtěla jsem, aby šli s prázdnou, takže zatímco se obouvali, zamířila jsem ke špajzu. Dveře vrzly, žárovka unaveně osvětila police napěchované zásobami. Vnuk párkrát poznamenal, že to vypadá, jako bych čekala válku a měl pravdu. Natáhla jsem se pro krabici s bonboniériami a tabulkami čokolády. Čokoláda.

Do Terezína jsem přijela z Brna v prosinci 1942. Ve vagónu panovala nepředstavitelná zima a následoval dvoukilometrový pochod sněhem s kufry nacpanými jídlem a oblečením. Bylo mi čerstvých šestnáct a za ruku jsem vstříc kdoví čemu táhla ještě mladší sestru. V drážďanských kasárnách, kde mě ubytovali, se spalo na tvrdých palandách a v jedné místnosti nás žilo osmatřicet žen. Vší, špína, hlad – s nimi jsme vstávaly i chodily spát. Ale společnými silami jsme se z toho pokusily udělat místo k žití.

A v červenci přijela transportem z Prahy Lea. Moje jediná kamarádka v táboře. Byla starší než já, ale když tam stála, hubená, v ošuntělých šatech, vypadala jako dítě.

„Ty jsi tu nová?“ udělala jsem k ní několik kroků.

„Ano,“ špitla.

„Tak pojd' sem ke mně, mám tu volné místo,“ ukázala jsem na palandu vzadu v místnosti. Přijela úplně sama, snad i proto jsme se rychle spřátelily. Osamělost na tomhle místě by člověka zničila. Večer jsme si přes hlavy natáhly deku a udělaly si skrýš. Tam jsme se dělily o holčičí tajemství - Lea se těsně před transportem zasnoubila a ten chlapec měl rodiče Čechy, takže do transportu nemusel - a mluvily o svých snech. Těmi sny bylo často jídlo. Slíbily jsme si, že až skončí válka, sejdeme se každou první nedělí v měsíci v Cukrárně U Čtyř mamlasů v Brně a budeme pít horkou čokoládu, až nás z toho rozbolí břicha.

„Babi, jsi v pořádku? Pojd' si na chvíli sednout.“ Vnuk mě podpíral, zatímco jsem hleděla do spíže a myšlenky mi zabloudily o šedesát let zpátky. Jemně mě zavedl do obýváku.

„Nemám zavolat tátu? Nebo doktora?“ Změřil mě pohledem. „To nic, jsem jen unavená. Ta oslava mě nějak zmohla.“ Uložil mě do postele a k ruce mi položil mobil. „Kdyby se cokoli dělo, zavolej mi.“

Volala jsem mu o dva dny později. Z pevné linky, protože ty mobily nejsou nic pro mě. „Péťo, musíš přijet, asi se mi rozbila televize. Nejde to zapnout a já mám večer Vraždy v Midsomeru.“

Potřebovala jsem záminku, aby přijel. Pro jistotu jsem na ovladači pomačkala všechna tlačítka, hlavně ta barevná a pak do něj dala vybité baterie. Večer je Petr s povzdechem vyměnil a pohládl mě po vlasech.

„No vidíš, Barnabyho stihneš. Potřebuješ ještě něco, babi?“ Nasadila jsem výraz nemohoucí stařenky. „Mohl bys mi něco podat z horní skříně. Vem si schůdky,“ instruovala jsem ho od stolu.

„A co mám hledat?“

„Malou hnědou krabičku, měla by být napravo.“

Chvíli šátral rukou mezi starými papíry a sponkami. No já tam snad polezu sama, pomyslela jsem si, ale nakonec ji s vítězoslavným úsměvem vytáhl.

„Co to je?“

„To je pro tebe, ale nejdřív si mě vyslechni.“ Postrčil mi krabičku přes stůl.

„Že jsem byla za války v Terezíně, jsem ti už říkala. Zažila jsem strašné věci, ale zažila jsem tam i spoustu dobrého. I za války měli lidé naději. Potkala jsem tam hodné lidi, třeba Hanku Bořkovcovou, která později psala knížky pro děti a Leu Krejčí, svou spřízněnou duši. Možná si ji po těch letech a tom, co se stalo, idealizuju, ale hodně pro mě znamenala a za hodně jí vděčím. Poslali ji z tábora, protože z kanceláře sebrala nějaké papíry na kreslení pro děti. Němcům stačilo málo,“ odmlčela jsem se a podala mu krabičku přes stůl. „Otevři ji.“

Rozvázal hedvábnou stužku a nakoukl dovnitř. Zlatý prstýnek ve stylu Art Deco se natáhl po troše světla z lustru nad stolem a rozzářil se. „Babi, to přece...“

„Než Leu odvedli, dala mi do úschovy tenhle prstýnek a já jsem slíbila, že ho po válce vrátím buď jí, nebo jejímu snoubenci. Jmenoval se Václav Novák, bydlel v Praze na Malé straně. Když jsem se po válce dala trochu dohromady, jela jsem ho hledat, ale nenašla jsem ho. Obvolala jsem snad všechny Nováky v Praze a okolí, ale zem se po něm slehla. Stejně jako po mojí

kamarádce. Čekám na ni, jak jsme se domluvily - každou první neděli v cukrárně U Čtyř mamlasů. Je to čtyři a šedesát let a předpokládám, že už nepříjde. Netuším, jestli válku přežila a neměla jsem sílu na to, hledat její jméno v seznamech. Kdybych ji tam našla, bylo by to definitivní, takhle mám pořád naději," pousmála jsem se. „Takže teď je prsten tvůj. Nalož s ním dobře.“

„Babi a nechceš, abych toho Nováka zkusil najít já? Na internetu je všechno...“ Péťa zavřel krabičku. Zavrtěla jsem hlavou.

„Je na čase nechat mrtvé spát a jít dál. Čas je nejlepší lék na veškeré trápení.“

„Takže už na Leu nečekáš?“

„Sama nevím. Ale budu k Mamlasům chodit jednou měsíčně, dokud budu moc. Už kvůli té jejich horké čokoládě.“

ROCKER MARTIN aneb HANDICAP NEMUSÍ BÝT PŘEKÁŽKOU

Hudba je jeho láska od mládí. A také organizování diskoték pro ostatní klienty. Je společenský, snadno navazuje kontakty, rád rozmlouvá s druhými a využívá každé příležitosti k tomu, aby se dostal k mikrofonu a alespoň chvíli mohl něco moderovat. Takový je Martin, chlapec s mentálním postižením, který díky své lásce k hudbě, pílí, vytrvalosti a hlavně citlivému přístupu a pochopení dvou vychovatelů, našel své místo v životě a ač je z Domova sociální péče Skalice, spolu se svými kamarády se několikrát dotkl pomyslného rockového nebe.

Ale pěkně od začátku. O Martina se rodiče příliš nestarali, nevěnovali mu potřebnou lásku a péči, kterou každé, tedy i mentálně postižené dítě, tolik potřebuje. Nebylo proto divu, že se nakonec dostal do Skalice.

Život v každém kolektivním zařízení má svá předem daná pravidla, své výhody i nevýhody. Vše lze shrnout do jediné věty: Omezená svoboda kompenzovaná pravidelnou stravou a jistotou střechy nad hlavou. Trvalo nějaký čas, než se pořádně rozkoukal, než přivykl zavedenému režimu. Nejvíce mu scházela maminka. I když se o něho v dětství prakticky nestarala a on už jako maličký musel od ní odejít, nezanevřel na ni. Dlouhá léta na ni pravidelně čekal na autobusové zastávce a neustále doufal, že přijede.

Když se v osmdesátých letech zakládal v zařízení hudební kroužek, Martin se spolu s dalšími čtyřmi chlapci a jednou dívkou do něho přihlásil. Měl rád hudbu a možnost hudebního vyžití ho lákala. Jenomže jeho představy byly zcela jiné. Zpívaly se většinou lidové písně za doprovodu jednoduchých rytmických nástrojů a to nikoho příliš nebavilo. Měsíce a roky utíkaly a repertoár kroužku se výrazně neměnil. Při veřejných vystoupeních jim často bylo jako malým dětem, které ukazují na obdiv a kterým lidé za vystoupení dávají soucitně nějaký pamlsek. Připadali si jako zvířátka pod cirkusovým šapitó.

Rostoucí krizi naštěstí vyřešil příchod nových pracovníků, kapelníka Vlasty a jeho kamaráda Jaroslava, zdatných hudebníků, kteří okamžitě pochopili nutnost změny. Všem poskočilo srdce radostí. Konečně chtěl někdo slyšet jejich názor, konečně se někdo zajímal o to, co chtějí hrát, konečně se s nimi někdo otevřeně a rovnocenně bavil. Na příští schůzce si odhlasovali rock a bylo rozhodnuto. Nastaly hodiny a hodiny náročného a těžkého cvičení.

Nejvýrazněji začátky kapely asi prožíval Martin. Vlastou mu bylo naznačeno, že pokud bude řádně a pilně cvičit, dostane bicí soupravu. Vlasta ani netušil, jaký dopad na Martina bude tato informace mít. Martin od té chvíle nežil ničím jiným, než neutuchající touhou cvičit. Cvičit na cokoliv a čímkoliv, cvičit stále, každou volnou chvíli. A spolu s ním poctivě cvičili i ostatní. Kapela pomalu nabírala dech.

Počet návštěvníků benefičního koncertu předčil očekávání a kapela si mohla koupit zbrusu novou bicí soupravu. Martin štěstím ani nemluvil. Opatrně chodil kolem jednotlivých dílů, zkoumavě si je prohlížel a zkoušel jejich zvuk. Byl ochotný u nich i spát.

Bicí měli, na bonga si našetřili, a když jim velkosklad hudebních nástrojů v Praze věnoval kytaru, zařízení sociální péče v Bavorsku dvoje varhany a jedna country kapela po svém rozpadu aparaturu, nic jim nebránilo naplno se rozjet a jako rocková kapela Vega začít psát svoji novou historii. Potlesk a ovace se pro ně stávaly drogou. Drogou, která je hrála u srdce a která jim byla tou nejkrásnější odměnou za nekonečné hodiny náročných zkoušek, neboť když šlo do finišu, doslova dřeli několik hodin denně. Učili se hrát bez znalosti not, jen odposlechem. Doslova nemožné zvládne chuť a zápal pro věc, ohromné nadšení a hlavně vůle naučit se, dokázat všem, že i já, ač trochu jiný než ostatní, na to mám, že se nemusím jen dívat, ale že se mohu plně zapojit.

Martin byl ve svém živlu. Měl bicí soupravu a čím dál častěji mohl hrát mimo zařízení. Hodiny cvičení vydávaly své plody. Přesto nebyl zcela šťastný. Něco mu stále chybělo a s přibývajícími úspěchy tento nedostatek cítil čím dál víc. Ale maminka se stále neobjevovala. Nepřijížděla, přestože ji pravidelně čekal a vyhlížel.

„Nejhorší je, že jsem ji nikdy neviděl, známe se jen z dopisů,“ stěžoval si jednou Vlastovi, „já se na ni ale nezlobím, jen ji strašně moc chci vidět, chvíli s ní být, ukázat jí, co dovedu, že se za mne nemusí stydět.“

„Ale jdi, Martine,“ řekl Vlasta a poplácal ho po rameni, „proč by se za tebe styděla, ba naopak, bude na tebe pyšná, věř mi.“

Martin sklopil hlavu a Vlastovi bylo jasné, že chce být chvíli sám. Bylo mu ho líto, jak mu ale pomoci, nevěděl. Usilovně se proto snažil zvednout úroveň kapely a současně hledal možnosti spolupráce s našimi předními rockovými skupinami. Někomu se mohla jevit jeho snaha přehnaná, ale on věřil, dokonce o tom byl přesvědčen, že nejen Martin, ale i ostatní mají navíc a že je jen otázkou času, kdy se prosadí i na české rockové scéně.

„Můžeš mi říct, proč se ta ženská na toho Martina nepřijede podívat,“ trochu rozezleně řekl jednou po zkoušce Vlasta Jardovi, „mně se zdá, že to Martin dlouho neunes, že to psychicky nezvládne a že, což by byl průšvih, svým případným kolapsem ohrozí i kapelu, nemyslíš?“ podíval se Vlasta na Jardu.

„Nepředbíhej události, ono se to nějak vyvine.“

A vyvinulo. Následující rok Vega absolvovala s předními rockovými kapelami turné po republice, spolu s nimi vydala další cédéčko a pražský Lucerna Music Bar beznadějně vyprodala. A co bylo nejdůležitější, televize s ní natočila další pořad, v němž se Martin nejen mohl setkat se svými bratry, ale v televizi vidět i svoji maminku.

Zdálo by se, že kapela dosáhla vrcholu. Že získat více, není možné. Bylo. Měl se jim splnit nejtajnější sen, o kterém kdy snili a o kterém sní nejpřednější hudebníci a muzikanti – vyprodat velkou Lucernu a koncertovat za Velkou louží.

Účast Vegy na Československém rockfestu v Yorkville nedaleko Chicaga bylo pro kluky i Marušku nezapomenutelným zážitkem. Hráli zde spolu s předními českými a slovenskými rockovými kapelami a sklízeli zasloužený potlesk a uznání. Jak uvedl pořadatel festivalu Jerry Beran, startovní čára do života může být daleko horší, než se komu zdá, když je ale snaha, píle, štěstí, tak lze dosáhnout i velkých výsledků.

Ještě ani pořádně neotřepali zaoceánský prach a už se všichni rockeři z Vegy připravovali na svůj vrchol v dosavadní hudební kariéře, a to na koncert ve Velkém sále Paláce Lucerna v Praze. Vega a spolu s ní i všichni ti, které pozvala, ovládli jeviště na více jak tři hodiny. Celý program byl vhodně doplněn videoprojekcemi z pobytu v Americe. Všichni s napětím očekávali vítězku televizní soutěže Superstar Anetu Langerovou a všichni byli zvědaví na její společné vystoupení s Vegou. A nebyli zklamáni, bylo to super! Martin opět zářil štěstím. Nechával se fotit s jednotlivými kapelami, hlavně s Anetou. V závěrečné děkovačce všech neměl aplaus konce. Dobrá hudba opět slavila vítězství a znovu se potvrdilo, že vůbec nezáleží na tom, jak člověk vypadá, ale že je důležité, co dokáže a co umí. Osud Martinovi přál. I přes nezáměr rodiny a jeho následné umístění do zařízení sociální péče, se nestal jedním z mnoha běžných klientů. Díky zájmu, prozíravosti a citlivému přístupu zejména kapelníka Vlasty, který odtajnil jeho skryté schopnosti a dovednosti a plně ho otevřel hudbě, Martin našel nejen své místo v životě, ale i život se pro něho stal mnohem bohatším a plnějším.

Zuzana Trnková: JEDNA K JEDNÉ – NEJLEPŠÍ LÉK

(čestné uznání)

První paprsky slunce toho dne se líně sunuly po zemi jeskyně Kasmarr. Strážkyně, spící na holé zemi, zachumlaná jen do svých pytlovitých šatů, líně, pomalu procitla do chladného dne, když v tom její obličej zahalily stíny. Překvapivě až ty, nikoli světlo, ji probraly.

Už tam byli, stáli ve vchodu. Zoufalí. Umírající. Ti, pro které Kasmarr představovala poslední naději. Jen takoví ji chodili navštívit.

„Vítám vás,“ pronesla ospale. Bylo jí jasné, že dovnitř nevejdou, ještě ne, tak se neochotně vydala ven k nim. „Já jsem Strážkyně jeskyně Kasmarr. A – než se začnete ptát – Kasmarr je ta jeskyně, ne já.“ Lehce se ušklíbla nad vlastní mluvou. Strážkyně by měla být vážná, ale těžko si dávat pozor na pusu půl minuty po probuzení.

Byli dva. Velmi starý pár s bílými vlasy a batohy na zádech, podle vzhledu lidé. Ačkoli si úplně nevěřila v určování cizích druhů, lidi určila téměř bezpečně. Patřili k nejzoufalejším, nejčastějším návštěvníkům.

Když se konečně narovнала mimo prostor jeskyně, sahal jí starouškové sotva nad pas. „Který půjde dovnitř?“ pokusila se působit oficiálně, aby vyvážila poznámku o jménech. Nebylo to snadné. Sjížděli se k ní tvorové ze všech světů, někteří více a někteří méně humanoidní, ale žádný nebyl jako ona. Mimořádně vysoká, mimořádně štíhlá, se zelenými vlasy a očima přes půl obličej, přetnutýma napůl svislými zorničkami. Se dvěma protistojnými prsty na každé ruce. Ať byli jací chtěli, zírali na ni.

Ale tihle staroušci ne. Ti měli oči jen pro sebe. Snad ji to rozptylovalo ještě víc, v nekonečně rutině nabyla i sebemenší změna velikosti pohoří.

„My oba,“ vytrhl ji muž z myšlenek. Zarazila se s hlavou skloněnou, aby na něj vůbec viděla. „Oba umíráte?“ „Ne.“ Zamilovaně se chytili za zvrásčitělé ruce. „Abby má rakovinu. Ale já kdysi slíbil, že s ní budu v dobrém i zlém.“ Vyměnili si sladký pohled, ze kterého se osamělé Strážkyni zvedl žaludek.

„Víte, že tam můžete zemřít?“ Tak jeskyně fungovala, mohla život zachránit, ale i vzít. Každý, kdo vešel, měl šanci jedna k jedné, že se dostane i ven. A povinností Strážkyně bylo ujistit se, že každý vchází dobrovolně a plně informován. „Když vejdete oba, nejspíš se vrátí jen jeden. Měla byste tam jít sama, Abby.“

Stařenka se se zakloněnou hlavou usmála namalovanými rty. „Jak se jmenuješ, zlatíčko?“ „Isja,“ odpověděla celá nesvá. Za její dlouhý život ji nikdo nikdy nenazval zlatíčkem.

„Tak Isja... Zajímavé jméno. Víš, kolik je nám let, Isjo?“ Neodvážila se tipovat, jen odmítavě zavrtěla hlavou. Neměla sebemenší tušení, jak dlouho lidé žijí. „Je nám pětadesát. Co jiného, než umřít, už bychom měli dělat?“

„Co takhle žít?“ navrhla nesměle. Osmdesát pět pro ni nebyl žádný věk, ale oba staroušci to zřejmě viděli jinak. Najednou zavrtěli hlavou. „V dobrém i ve zlém, v nemoci i ve zdraví.“ Políbili se na křehká ústa. „Je čas zjistit, co bude dál.“

Ruku v ruce se otočili zpět k Isje. „Jaké to tam je?“ Zase ta otázka. Zase ta samá. Zhluboka se nadechla, než odpověděla. „Ti, co se vrátili, říkali, že šli rovně, dokud nevyšli stejným vchodem, jako vešli. Co se stane s těmi, kteří se nevrátí, nevím. Nemohou mi to říct.“

„Ale vždyť jsi tam byla, zlatíčko.“ Stará paní už očividně stačila její jméno úspěšně zapomenout.

„Já tam bydlím,“ jala se vysvětlovat. „Každý Strážce vždy bydlel v ústí. Navíc... Má rasa je citlivá na světlo, takže jeskyně je pro mě ideální domov.“ Vysvětlení se jí očividně úplně nezdařilo, lidé se zatvářili ještě zmateněji, než předtím. „Pojďte,“ dodala proto s povzdechem.

Provedla pár mezi svými věcmi až k modré kresbě stonku rostliny s listy, obepínající jeskyni kolem dokola přes stěny i zem. „Tady to začíná. Když vkročíte za linku, není cesty zpět. A dokud se já držím před ní, můžu tady spokojeně žít.“

Z náhlého popudu objala oba – umírající Abby i jejího milujícího manžela, co se ani nepředstavil. „Ať se vrátíte ve zdraví.“ Přála si, aby vyšli ven oba. Nikdy se nenaučila nevcitovat do umírajících, vždy všem přála, aby přežili. Kasmarr to však viděla jinak.

Každému trvalo jinak dlouho projít jeskyní, ale všichni měli jedno společné. Pokud se nevrátili do hodiny, už se nevrátili vůbec.

Manželé se chytili za ruce a společně, ve stejný okamžik, překročili malbu. Nezaváhali, nezastavili, neohlédli se.

Isja jen stála a sledovala jejich záda mizející v temnotě. „Nesmíš překročit tu linku,“ kladl jí na srdce Asmah, její adoptivní otec a předchozí

Strážce. „Musíš jeskyni chránit, jinak ji fanatici zničí. Ale sama nesmíš vejít!“ „Co tam je?“ pokládala vždy malá Isja s dětskou naivitou tu samou otázku, kterou nyní tak nenáviděla. „Psst,“ položil jí pokaždé Asmah prst na rty. „Naším úkolem je strážit, ne porozumět.“

Když zemřel, plakala. Mohl se zachránit, stejně jako všichni zoufalí měl šanci mít šanci, ale nechtěl. Nedokázal porušit své zásady, raději ji tam nechal samotnou se zodpovědností na bedrech. Už v té jeskyni žila sama celé dekády. Jedla jen to, co jí přinesli umírající a nikdy se nevzdálila od ústí jeskyně víc, než na pár kroků. Kdyby měla alespoň někoho, s kým by mohla svůj osud sdílet, tak, jako Asmah kdysi dostal ji od jedné umírající, která se nevrátila. Samozřejmě žádnému dítěti nepřála osud sirotka, ale... Pomalu jí ten osud osamělé poustevnice unavoval.

Bylo příliš brzy, slunce se sotva stačilo vyškrábat nad obzor. Pokud přijdou ještě nějakí zoufalci, nebude to hned. Většina z nich přicházela večer, trvalo jim dlouho, než pěšky prošli les. Tak si jen klidně sedla před jeskyní a pozorovala okolí. Ráda sledovala detaily, nejspíš proto, že byly to jediné v jejím životě, co se měnilo. O něco větší semenáček, ptáci prohánějící se mezi větvemi nebo třeba stopy, prozrazující, jaká zvěř tudy v noci procházela.

Užívala si tu část dne, kdy ji ještě paprsky nebodaly do velkých očí jako dýky.

„Je pryč,“ ozvalo se jí za zády tichým, zlomeným hlasem. Starý muž se vynořil z jeskyně se svěřenými rameny a slzami v očích.

„Šli jsme spolu a ona najednou začala křičet. Křičela na mě, že někoho vidí. Že ho vidí a že musí jít za ním.“ Díval se skrz Strážkyni, jako by ji vůbec neviděl. Ve tváři zmáčené hořkými slzami a zryté četnými vráskami měl vepsanou neuvěřitelnou bolest, ani v nejmenším nepřipomínal toho starce, který přišel se svou ženou. „Myslím, že viděla našeho syna. Zabil se při nehodě na motorce už hodně, hodně dávno.“ V tu chvíli jako by si ostrým nožem otevřel v srdci další ránu, jako by znovu rozřízl starou jizvu. Strážkyně mu chtěla pomoci, ale nedokázala to. Už musela zklamat spoustu příbuzných, kteří čekali před jeskyní, říct jim, že jejich milovaní už ven nevyjdou. Ale nikdy neutěšovala nikoho, kdo se musel na smrt své lásky dívat.

„Nechtěl jsem, ale ona mě tak žalostně prosila,... Ať ji pustím, že... Že jsem to udělal. Na chvíli jsem uvěřil, že se ke mně vrátí. A pustil jsem ji.“ Rozplakal se naplno, neschopen slov se jen snažil setřít si slzy z tváře.

„Alespoň to věděla,“ pokusila se mu Isja přece jen nabídnout svou chabou útěchu. „Většina lidí nemá možnost se na to připravit.“

Podíval se na ni hnědýma očima podlitýma krví. Bylo v nich tolik bolesti, že by ji jeden člověk neměl sám nést. „V tu chvíli, kdy jsem ji pustil, se rozplynula. Je to moje chyba. A to jsme chtěli jenom zůstat spolu.“ Viděla v jeho očích nesplněné přání. Doufal, že si Kasmarr vybere jeho a Abby nechá žít.

„Nemohl jsem tam ani zůstat, něco mě tlačilo dál. Ale já si ji nenechám vzít!“ Náhle se z toho křehkého vdovce změnil zpět v toho, který k ní přišel poprvé. V bláznivě zamilovaného starce odhodlaného k čemukoli. „Můžu se tam vrátit?“

„Nevím,“ odpověděla popravdě. „Tohle nikdo nikdy nežádal. Asi ano, ale ven už se nedostanete. Kasmarr buď léčí, nebo zabíjí a... Vyléčen už jste byl.“ Moc dobře viděla, že jeho odhodlání nezmírnila. „Myslím, že Abby by tohle nechtěla,“ dodala nakonec. Ale dokonce ani zmínka o mrtvé lásce nezchladila jeho touhu pro ni zemřít, naopak, rozdmýchala ji.

„Sbohem, *zlatíčko*,“ oslovil ji s jistou dávkou ironie stejně, jako Abby. Vtiskl jí do dlaní svůj batoh a lehce kulhavým krokem se vydal zpátky tam, kde právě unikl smrti.

S nefalšovanými slzami v očích sledovala jeho sebevražednou cestu. Hluboká, pečlivě ukryvaná díra v jejím nitru se ještě rozšířila. Přicházely k ní spousty šťastných párů a vždy se po jejich návštěvě cítila sama a smutná, ale tihle dva ji odrovnali nejvíc. Všechny předchozí páry se před jeskyní rozloučily, vždy jen ten umírající riskoval. Ale láska těchto staroušek na rozdíl od nich nezvrásčitelá, naopak, sílila a vedla je. Až do konce.

Muž, který nesmyslně riskoval, jen aby zůstal se svou ženou, Isju zasáhl. Ale muž, který se vydal na zcela jistou smrt, protože nechtěl zůstat bez své ženy, ji zničil.

Už tomu nedokázala dál čelit, ne s čistou hlavou. Zpoza slamníku, na kterém spala, vytáhla láhev Lyantského vína – narůžovělého alkoholu, který by skolil i mamuta. Kdysi jí ho dal jeden z umírajících. Už dávno si na toho štědrého zoufalce, co si myslel, že dar jí mu zajistí život, nepamatovala. Kolik let to bylo? Dvacet? Třicet? Možná i víc.

Ztěžka dosedla na zem ledovou jako její srdce. Omotala láhev svými dlouhými prsty a obrátila ji dnem vzhůru. Alkohol ji páčil v krku, zalykala se,

kašlala, ale nepřestala pít. I přes tu bolest jí přinášel jakési tupé opojení. Přesně to, co v tu chvíli potřebovala, po čem toužila.

Polykala narůžovělou tekutinu a svět se jí mlžil před očima. Nikdy nepila, ale věděla, že nadlouho jí úlevu nepřinese. Její druh byl proti alkoholu téměř imunní, jen velmi velká dávka jí mohla alespoň trochu opít. Ale i kdyby jí dal jen pár vteřin mimo realitu, byla by vděčná.

Náhle se zvedla, až se jí zamotala hlava. Její těžké nohy vedené alkoholem jako by ji samy od sebe nesly k malbě ve tvaru stonku. Zastavila se až těsně před ní, prázdnou láhev pohozenou za zády. Stačilo by posunout nohu o kousek dopředu, jen o kousíček, a už by nemohla couvnout.

Hlavou jí proběhl šílený nápad. Něco v rozporu se vším, podle čeho se kdy řídila, čemu kdy věřila. A o to víc ji ten nápad lákal.

„Díra v duši je taky nemoc,“ zašeptala. „I ta se dá vyléčit.“ Po tvářích jí nekontrolovatelně tekly slzy při představě těch, kteří vyšli z Kasmarr šťastní. Už měla po krk té své samoty, už nechtěla poustevničit! Po ničem netoužila víc, než po tom, co měli oni starouškové. Lásku doslova až za hrob.

„Omlouvám se, Kasmarr,“ pohladila kresbu na stěně dlaní. „Někdo tě ochrání, uvidíš. Ty se ochráníš. Ale já už takhle dál prostě nemůžu.“

Zhluboka se nadechla, než pomalu přesunula nohu na druhou stranu malby. I když ji fyzicky nic netáhlo dál, ihned si uvědomila, že celé ty roky říkala pravdu. Kdyby chtěla couvnout, nedokázala by to.

Sebejistě vkročila do jeskyně. Možná v pŕlce vystřízliví a uvědomí si, že to byla chyba, ale už to bude jedno. Někde uvnitř sebe cítila, že ven už nevyjde, tak proč si nejít pro konec hrdá?

Vždy si myslela, že posílala zoufalé se vyléčit, nebo zemřít. Ale možná... Možná, že právě smrt je tím nejlepším lékem.

Tak to jsem si pěkně zavařila! Slíbila jsem, že v žádném případě nevystrčím celé dny ani nos ze dveří bytu a ven půjdu maximálně na balkon! A ten slib jsem prosím dala dobrovolně, aniž jsem o něm dlouho uvažovala! Věděla jsem ovšem, že ho ode mne vyžadují mé děti ze samé lásky, protože prostě nevědí, jak jinak mě ochránit před nemocí zvanou COVID-19, která se kolem nás rozlézá jako velká neznámá hrozba. Rozumím tomu, že se musím chránit, vždyť prý patřím mezi nejohroženější skupinu lidí, tedy důchodců. A tak poslouchám své děti, sleduji zprávy o stavu ve společnosti a s lidmi se stýkám jen přes mobil nebo při předávání nákupů ke mně do bytu. Jak jen to vydržím?

Po pár dnech se ukázalo, že nejsem tak slabá povaha, abych neustála samotu. Ještě před uzavřením mého kokonu mi dcera přinesla opravdovou horu knih, mám křížovky, mobil, televizi, rádio, internet, sny a vzpomínky, takže jsem nakonec zjistila, že v dnešním světě se člověk vůbec nemusí cítit opuštěný. Někdy si to úplně užívám, vždyť tolik volného času pro sebe jsem neměla celý život! A to jsem si vždycky myslela, že nejlepší odpočinek a legrace bývá v kolektivu. S manželem a s přáteli jsme vyráželi za zábavou, na výlety, do divadel a kin, do přírody a pořádně radovat jsme se uměli i v soukromí. Jak jen nás dokázali někteří rozesmát a rozdovádět, na to se nedá zapomenout.

Nejvíce v tom vynikala má dlouholetá kamarádka a přítelkyně Anežka, jednoznačně nejlepší holka do nepohody. Nic ji nerozhodilo, do všeho šla s odvahou a dovedla pro své konání nadchnout i ostatní. Jak jen by Anežka vydržela dnešní samoty? Snad jen tehdy, kdyby měla dojem, že už ji koronavirus nakazil. Určitě by na nemoc hned nasadila svůj nejlepší lék – ticho a teplo. Ordinovala ho na všechno a na všechny, i já jsem ji někdy v léčení s úspěchem napodobovala

Vzpomínám si, že o původu tohoto „léku“ jsem se dozvěděla až po několika letech utužujícího se přátelství, protože Anežka o tom mluvila jen nerada:

„Nevyprávěla jsem to nikomu a nevzpomínám na to ráda. Učila jsem už několik let, školu jsem takzvaně žrala, s dětmi jsem navíc dělala hodně mimoškolní činnosti, pracovala jsem i v lidosprávě a odneslo to mé soukromí. Manžel nehodlal být často doma sám, našel si náhradu, konec si dokážeš představit.“

„Dokážu, ale jak s tím souvisí tvá léčba teplem a tichem?“ reagovala jsem poněkud udiveně, protože Anežka se mi vždy jevila jako zdravá a silná žena.

„Ještě jsem ti neřekla, že jsem často jezdila za bratrem do nemocnice, kde ležel po těžké operaci žaludku a bylo to s ním hodně zlé. Pak mi lékař našel žlučníkový kámen, a když mě při záchvatu odvezli do stejného zařízení, úplně jsem se sesypala. Byly to strašné dny. Vyšetření byla bolestivá, za bratrem mě nepustili a navíc jsem myslela, že dopadnu stejně jako on. Nakonec mi lékaři sdělili, že trpím chronickým zánětem tlustého střeva, ale až se vrátím do nemocnice, že začneme žlučníkem.“

„Jak začnete, až se vrátíš? Copak oni tě tam nenechali?“

„Pustili mě domů – na bratrův pohřeb. Vrátila jsem se do prázdného bytu a byla ze mne úplná troska. Zůstala jsem ve stavu nemocných a chodila k obvodnímu lékaři. Když už to trvalo dva měsíce, stěžovala jsem si, že se těžko uzdravím, když mi nedává žádné léky. A on řekl, že mi nic předepsat nemůže, protože na to žádné léky nejsou.“

Vyvalila jsem oči. Co to bylo za léčbu? To přece není možné! A při další Anežčině řeči jsem byla úžasem bez sebe. Pan doktor totiž začal Anežce před očima šermovat ukazováčkem a pravil: „Paní učitelko, ticho a teplo taky léčí!“

„Víš,“ pokračovala Anežka, „já jsem vlastně vnímala jen tu paní učitelku. Vždyť se to tenkrát ve školách jen hemžilo samými soudružkami učitelkami a tohle oslovení jsem v době své tehdejší praxe ve škole nikdy neslyšela. Celou cestu domů jsem si opakovala tu paní a skoro jsem zapomněla na své trápení. Doma v pokoji jsem se pak postavila k zrcadlu, dala si prst před obličej a slavnostně jsem pravila: Paní učitelko, teplo a ticho taky léčí! Potom jsem se dlouhou dobu dívala na svoji hubenou bledou tvář a najednou mě to trklo! Vždyť já se tady celé dva měsíce bezcílně procházím po bytě a trápím se! Ten doktor má vlastně pravdu – alespoň v tom, že se neléčím teplem a tichem. Ovšem to bych mohla zkusit napravit. Hupsla jsem do peřin a přemýšlela, co s tím tichem. Vždyť jsem byla potichu po celou dobu, nikdo mě nerušil, ale určitě to nefungovalo. Že by měl lékař na mysli spíš klid? Možná, že kdybych byla klidnější, cítila bych se líp.“

„A jak jsi to dokázala? To přece není žádná legrace – na povel se zklidnit?!“

„No, prostě jsem měla štěstí. Přesně v ten den za mnou přijela moje babička a přinesla skoro plnou tašku nasbíraných a usušených bylin. Jako první mi uvařila heřmánek – ten mně mimochodem chutnal po celou nastávající léčbu nejvíc. Pak se posadila vedle mne a tiše zpívala nějakou starou písničku. Usnula jsem jak mimino a po probuzení jsem se opravdu cítila líp.“

Anežka mi ještě prozradila, že se jí tohle léčení zalíbilo, zdravotní stav se zlepšil a nakonec se do nemocnice nevrátila. „Žlučník, jeho kamínek a tlusté střevo?“ Usmála se, mávla rukou a potom pokračovala ve vyprávění: „Bolesti se uklidnily, a když se někdy přece ozvou, hned do postele, dietu, čaje a příjemné myšlenky. Jakmile se však potkám s anginou nebo nějakou jinou chorobou, zajdu k panu doktorovi pro předpis na antibiotika, případně jiná

léciva a užívám je podle jeho rad. Ovšem svůj nejlepší lék důsledně přidávám vždycky a ke každé nemoci!“

„Vidím, že máš všechno dobře promyšleno. Mám ještě poslední, určitě zbytečnou otázku: Cítíš se v současnosti dobře?“
Odpověď mě dostala: „Kdyby to bylo lepší, tak už to neunesu!“

Žádná z nás tehdy netušila, jak blízko je připraven nečekaný, kdykoliv jindy zvládnutý a přítelkyní vždy hodnocený jako zanedbatelný, zrádný smyk na silnici.

Proti jeho zlým následkům bohužel nemohl pomoci ani ten opěvovaný - Anežčin nejlepší lék.

Texty neprošly jazykovou úpravou.

